

Là người Việt, không ai là không biết tới hai thản thơ i - truyện thuyết, đó là Thánh Đáng và Sán Tinh Thuá Tinh. Và đây cũng là hai thản thơ i - truyện thuyết đác xuất bản nhiều nhất, đác vẽ thành truyện tranh và đác dựng thành phim hoạt hình.

I. Hai thản thơ i - truyện thuyết, hai biểu tượng của dân tộc

1. Là người Việt, không ai là không biết tới hai thản thơ i - truyện thuyết, đó là Thánh Đáng và Sán Tinh Thuá Tinh. Và đây cũng là hai thản thơ i - truyện thuyết đác xuất bản nhiều nhất, đác vẽ thành truyện tranh và đác dựng thành phim hoạt hình. Sau đây xin tóm tắt cốt truyện Thánh Đáng.

"Thôn Giáng Mát, xã Phù Đáng có một đáu chân khổng lồ in trên mặt tảng đá lớn. Đó là đáu chân ông Đáng vẽ hái cà trong một đêm mùa gió.

Máng chín tháng âm lịch, vào tối mùa đông đáu hè, ông Đáng vẽ hái cà, gây nên gió bão, sám chớp và mưa to.

Có một người đàn bà xáu xí nghèo khổ, tuái đã muộn màng nhưng con cái không có. Bà phải sống một mình trong túp láu tranh. Một đêm mùa to gió lớn, ông Đáng vẽ hái cà đáu chân trong ván cà của bà lão. Bà đem vào đáu chân áy, tự nhiên, thấy tâm hồn rung động, vẽ nhà bà thá thai, đá ra ông Đáng con (tức ông Đáng trong truyện thuyết Thánh Đáng sau này). Sinh ra, trong ba năm lớn, ông Đáng cảm nhận yên trên cháng đá, không nói câu nào.

Vào thời Hùng Vương, giác Ân đán xâm chiếm nước Văn Lang, vua trịáu các bá quan đán bàn kế đánh giác và cho sá giá đi khắp nơi để loa truyền mời người tài ra cứu nước. Một hôm, sá giá đi qua làng Phù Đáng gọi loa truyền mời thiánh cứu của nhà vua. Nghe xong, ông Đáng cất tiếng nói đáu tiên, báo mộng ra mời sá giá vào gặp mặt. Ông Đáng yêu cầu sá giá vẽ trình vẽ vua rèn ngựa sắt, rồi sắt để ông đánh giác Ân. Từ đó, ông Đáng vẽ người đáng đáy, thành người khổng lồ, ăn bao nhiêu cơm cà mà vẽ không no.

Tác Giả: Ngô Đác Thánh
Thứ Hai, 25 Tháng 5 Năm 2009 22:36

Khi nhà vua sai người mang ngựa sắt, roi sắt tới, ông Dóng nhảy lên mình ngựa, vung roi sắt tấn công đánh giặc Ân, khiến chúng tan tác. Giữa lúc đó roi sắt của ông Dóng biến mất, ông liền nhả tre quấn vào quần giặc, khiến chúng biến mất, xác giặc chôn đống.

Đánh tan quân giặc, ông Dóng đi đến núi Sóc Sơn, cởi bỏ áo giáp, cưỡi ngựa bay lên trời. Vua Hùng nhớ ơn ông, tôn là Phù Đổng Thiên Vương, sai lập miếu thờ ở làng Phù Đổng". Sau này, cứ đến ngày mùng 8 tháng 10, thấy trời oi bức, mây kéo vần vũ, có các trẻ nam nữ tiên thì dân lập bàn nhau ông Dóng thì trời đã trở về (1).

Theo nhiều nhà nghiên cứu, truyền Thánh Dóng vốn từ một thần thoại (myth) đã chuyển hoá thành truyền thuyết (legend)(7). Hơn thế nữa, gắn với thần thoại và truyền thuyết này là các di tích, nghi lễ thờ phụng, lễ hội với các trò diễn dân gian tái hiện đời sống người anh hùng, như tục rước nước, tục rước kiệu 28 cô gái đóng vai giặc Ân, ba trẻ ông Dóng đánh giặc Ân..., tạo nên một diễn xướng nghi lễ với quy mô hoành tráng, khiến người nước ngoài đến xem hội Dóng thế kỷ XIX cũng phải kinh ngạc với quy mô của nó.

Truyền Sơn Tinh Thu Tinh có thể tóm lược như sau:

Th i Hùng V ng th 18 đóng đô ở đ t Vi t Trì, Phong Châu, qu c hi u là Văn Lang. Vua có ng i con gái tên là Ng c Hoa có s c đ p. Th c Phán c u hôn, nhà vua không b ng lòng, mu n ch n r hi n.

M y ngày sau, b ng th y hai ng i x ng là S n Tinh và Thu Tinh đ n c u hôn. Hùng V ng truy n đ thi pháp thu t. S n Tinh ch núi núi l , ra vào trong đá không có gì tr ng i. Thu Tinh l y n c phun lên không, bi n thành mây m a. Vua nói: "hai v đ u có phép th n thông, nh ng ta ch có m t cô con gái, v y ai mang sính l đ n tr c, ta kh c g cho".

T m sáng hôm sau, S n Tinh đã cho ng i mang đ n dâng vua Hùng nào là vàng b c, châu báu, nào là thú l , v t quý nh voi chín ngà, gà chín c a, ng a chín h ng mao... Vua Hùng c m ng và y i, li n cho đón dâu v núi T n Viên.

Thu Tinh cũng cho đ a hàng trăm th trăn châu, đ i m i, san hô, cùng các gi ng tôm cá đ c bi t, nh ng vì ch m chân m t chút đã m t Ng c Hoa. Thu Tinh n i gi n, sai kh p các loài thu t c dâng n c bao vây núi T n Viên, quy t đánh S n Tinh đ tr thù. Su t m y ngày đêm, đ t tr i đen t i, m a gió m t mừng, đ ng ru ng n c băng nh bi n c . Th n T n Viên và b h v n v ng lòng ch ng đ . N c dâng bao nhiêu thì th n l i dâng núi cao lên ch ng y. Dân chúng ở chân núi đóng m t dãy c c th a đ ch n n c, đánh tr ng m , g c i reo hò đ h u thu n cho quân S n Tinh. Qua m y ngày đêm giao tranh, quân c a Thu Tinh ch t r t nhi u, xác ba ba và thu ng lu ng n i đ y c sông.

Thu Tinh đánh mãi không th ng đ c S n Tinh, v i rút quân v . S n Tinh đ c s ng yên n, h nh phúc v i Ng c Hoa. Ngôi đ n Và (nay t i th xã S n Tây) đ c ng i dân đ ng lên đ ghi chi n công oanh li t c a S n Tinh. Tuy nhiên, Thu Tinh v n không quên thù h n x a, nên h ng năm vào tháng b y, tháng tám, l i dâng n c đánh S n Tinh, gây thi t h i cho dân. ng i ta truy n nhau r ng đó là Thu Tinh đánh S n Tinh đ giành l i Ng c Hoa"(5).

Tên: Ngô Đức Thịnh

Địa chỉ: Hai Bà Trưng, Hà Nội, ngày 5 tháng 2 năm 2009 22:36

